

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«ІНФРАСТРУКТУРА ТОВАРНОГО РИНКУ»

(назва дисципліни)

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«Фінанси, банківська справа та страхування»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**

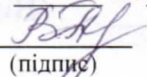
ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Вікторія ПОНОМАРЕНКО, викладач комерційних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», викладач-методист.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії
економчно-комерційних дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу
«Лубенський фінансово - економічний
фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»

Протокол № 1 від «01» 09 2025 р.

Голова циклової комісії (Вікторія ПОНОМАРЕНКО)
(підпис)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» спрямована на формування у студентів знань, умінь і навичок щодо формування наукового світогляду і глибоких знань з теоретичних аспектів щодо структуру та функціонування товарного ринку, оцінювати динаміку попиту і пропозиції, а також орієнтуватися в організації торгових і логістичних процесів. Програма передбачає опанування методів ефективного управління товарними ресурсами та розвиток здатності вирішувати прикладні проблеми в реальному бізнес-середовищі. Навчальну програму з навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» укладено на основі ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» розробленої на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 071 Облік і оподаткування.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Нормативна/вибіркова	Вибіркові освітні компоненти ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)
Кількість тем	14
Загальна кількість годин	90
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	32
Практичні заняття	28
Самостійна робота	30
Форма підсумкового контролю	залік

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФРАСТРУКТУРА ТОВАРНОГО РИНКУ»

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» спрямована на формування у здобувачів освіти як теоретичних знань, так і практичних навичок у сфері розвитку та організації інфраструктури товарних ринків. Вона охоплює вивчення торгово-посередницької діяльності, організацію логістичних систем, а також каналів дистрибуції товарів від виробника до кінцевого споживача. Окрім цього, здобувачів освіти здобувають знання з основ мерчандайзингу, персонального продажу, управління товарними потоками, що є ключовими для забезпечення ефективної комерційної діяльності та оптимізації взаємодії між різними учасниками ринку.

Завдання навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» полягають у формуванні розуміння ролі інфраструктури ринку та її елементів, зокрема логістичних систем, дистрибуційних каналів і торгово-посередницької діяльності. Здобувачі освіти повинні опанувати навички організації товарообігу, управління логістикою, просування товарів через мерчандайзинг та персональний продаж, а також вивчити правові аспекти регулювання інфраструктурних процесів. Особливу увагу приділено використанню сучасних технологій для оптимізації товарних потоків і розвитку аналітичних навичок в оцінці ринкових умов і ефективності логістичних рішень.

Предметом навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» вивчення системи елементів та процесів, що забезпечують ефективне функціонування товарного ринку. Це включає організацію та управління логістичними системами, дистрибуційними каналами, торгово-посередницькою діяльністю, а також технологіями просування товарів від виробника до споживача. Дисципліна охоплює питання оптимізації товарних потоків, управління складськими та транспортними ресурсами, а також правове регулювання інфраструктурних процесів на ринку.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку»: є засвоєння знань із базових, вибірково-обов'язкових предметів загальноосвітньої підготовки, профільних предметів, нормативних, вибіркового дисциплін та спеціальних курсів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- **знати:**

- передумови виникнення та розвитку товарного ринку, його історичні та економічні аспекти;
- умови та особливості функціонування товарного ринку, зокрема фактори, що впливають на його ефективність та стабільність;

- сутність та складові інфраструктури товарного ринку, включаючи логістичні системи, торгово-посередницькі структури, фінансові та інформаційні послуги;
- основні елементи інфраструктури, такі як склади, транспортні мережі, торгові підприємства, а також їхню взаємодію з іншими суб'єктами ринку;
- характеристики продуктів діяльності інфраструктури, тобто результати роботи логістичних, інформаційних, маркетингових і фінансових систем, що забезпечують ефективний товарообіг;
- нормативно-правові акти та регуляторні вимоги, що визначають діяльність інфраструктурних елементів ринку;
- сучасні технології та інновації, що використовуються для оптимізації функціонування інфраструктури товарного ринку.

- вміти:

- укладати договори та угоди на основі економічної оцінки виробничих ситуацій;
- здійснювати вибір найефективніших шляхів розв'язання цих ситуацій;
- розробляти мерчандайзингові плани стимулювання продажу товарів;
- визначати розмір лізингових платежів;
- виявляти резерви і шляхи підвищення ефективності комерційної діяльності підприємства;
- досліджувати пропозицію і попит на товар та рівень конкурентоспроможності продукції.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Інфраструктура товарного ринку» поглиблює та конкретизує знання здобувачів освіти, набуті в процесі вивчення дисциплін «Основи маркетингу», «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Політична економія», «Біржова діяльність».

Програмою навчальної дисципліни «Інфраструктура товарного ринку» передбачено проведення лекцій, семінарських, практичних із тем курсу, складання семестрового заліку.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово. ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства. СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури. СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.
Результати навчання (РН)	РН 2. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності. РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. РН 5. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 6. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 8. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		денна форма				заочна форма			
		усього	у тому числі		сам. опр	усього	у тому числі		
			лекц.	практ./ семнари			лекц.	практ.	сам. опр
3	4	5	6	7	8	9	10		
Модуль 1. Інфраструктура товарного ринку									
1.1	Інфраструктура товарного ринку: сутність, склад, і проблеми розвитку	4	2	-	2				
1.2	Сучасна характеристика товарного ринку та її інфраструктура	6	2	-	2				
1.3	Сутність інфраструктури товарного ринку	6	2	2	2				
1.4	Маркетингові посередники в інфраструктурі товарного ринку	6	2	2	2				
1.5	Інформаційна та організаційно-комерційна діяльність в ІТР	8	2	4	2				
Модуль 2. Маркетингові посередники									
2.1.	Місце торгівлі в ринковій економіці	6	2	2	2				
2.2.	Макроорганізація оптової торгівлі	6	2	2	2				
2.3.	Підприємства оптової торгівлі	6	2	2	2				
2.4.	Підприємства роздрібної торгівлі	6	2	2	2				
2.5.	Основи мерчандайзингу	6	2	2	2				
Модуль 3. Лізинг та логістика									
2.6.	Організатори оптового обігу товарів і послуг	6	2	2	2				
2.7.	Персональний продаж	6	2	2	2				
3.1.	Лізинг	8	2	4	2				
3.2.	Логістика – інструмент розвинутої ринкової економіки	14	6	2	4				
		90	32	28	30				

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ІНФРАСТРУКТУРА ТОВАРНОГО РИНКУ

1.1. Інфраструктура товарного ринку: сутність, склад, і проблеми розвитку

Інфраструктура товарного ринку як складова економічної теорії. Категорії дисципліни та їх взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Завдання та зміст дисципліни. Основні проблеми, що стримують розвиток ефективної інфраструктури товарного ринку в сучасних економічних умовах. Підходи до класифікації елементів інфраструктури товарного ринку.

1.2. Сучасна характеристика товарного ринку

Зміст та поняття ринку. Складові ринку та його функції. Класифікація та види ринків. Товарний ринок та його характеристика. Особливості державного регулювання товарного ринку.

1.3. Сутність інфраструктури товарного ринку

Інфраструктура товарного ринку та її місце в ринковій економіці. Елементи інфраструктури товарного ринку та їх характеристика. Особливості функціонування інфраструктури аграрного товарного ринку. Основні тенденції розвитку інфраструктури товарного ринку спостерігаються в світі під впливом глобалізації та цифрової трансформації. Основні проблеми та перспективи подальшого розвитку інфраструктури товарного ринку в Україні для підвищення її конкурентоздатності та сприяння економічному зростанню

Семінарське заняття

1.4. Маркетингові посередники в інфраструктурі товарного ринку

Загальна характеристика економічних відносин, які виникають між партнерами в сфері товарного обігу. Маркетингові посередники як основа інфраструктури товарного ринку. Торгово-посередницька діяльність в ІТР. Види посередників. Рекламні посередники в ІТР. Поняття презентації, семплінгу. Фінансові посередники в ІТР. Консалтинг: поняття, види, переваги. Інжинірингові та реінжинірингові послуги.

Семінарське заняття

1.5. Інформаційна та організаційно-комерційна діяльність в ІТР

Сутність та призначення інформаційної діяльності в ІТР. Місце та роль інформаційно-консультаційних та маркетингово-збутових центрів на товарному ринку. Джерела маркетингової інформації та методи її збору. Організаційно-комерційні послуги.

Практичне заняття
Планування проведення виставки, формування бюджету.
Семінарське заняття

2. МАРКЕТИНГОВІ ПОСЕРЕДНИКИ

2.1. Місце торгівлі в ринковій економіці

Торгівля як економічна категорія та її сутність. Державне регулювання торговельної діяльності. Суб'єкти торгівлі та їх характеристика. Сучасні тенденції розвитку торговельної мережі.

Семінарське заняття

2.2. Макроорганізація оптової торгівлі

Економічна сутність, роль і функції оптової торгівлі в ринковому процесі. Форми та рівні організації оптової діяльності. Основні види оптових посередників. Тенденції та перспективи розвитку оптової торгівлі в сучасній економіці. Як ефективна макроорганізація оптової торгівлі впливає на конкурентоздатність національної економіки та рівень задоволення потреб кінцевих споживачів.

Семінарське заняття

2.3. Підприємства оптової торгівлі

Загальна характеристика діяльності підприємств оптової торгівлі. Типи та види оптових підприємств, що функціонують на товарному ринку, їх класифікація та характеристика. Організація оптової закупівлі товарів. Оптовий продаж товарів. Послуги підприємств оптової торгівлі.

Практичне заняття

Віртуальна екскурсія на підприємства оптової торгівлі. Ознайомлення із контрактом оптовиків-скупників сільськогосподарської продукції.

2.4. Підприємства роздрібною торгівлі

Роздрібна торгівля, сутність і роль. Класифікація підприємств роздрібною торгівлі. Функції роздрібних торгових підприємств. Спеціалізація підприємств роздрібною торгівлі. Принципи розміщення підприємств роздрібною торгівлі. Функції “прямого” та “зворотного” ходу в роздрібній торгівлі.

Семінарське заняття

2.5. Основи мерчандайзингу

Суть та зміст мерчандайзингу. Застосування технологій мерчандайзингу в виробництві та збуті. Інструменти комунікацій в мерчандайзингу. Комунікаційні засоби просування на місцях продажів.

Практичне заняття

Розробка мерчандайзинг-плану стимулювання продажу різних груп товарів.

2.6. Організатори оптового обігу товарів і послуг

Поняття, функції та права товарної біржі. Закон України “Про товарну біржу”. Біржове котирування цін (ціна продавця, покупця, біржової угоди, котирувальна). Види біржових угод. Порядок проведення біржових торгів з реальним товаром. Аукціони: суть, види, порядок проведення. Оптові продовольчі ринки в комплексі інфраструктури товарного ринку.

Практичне заняття

Організатори оптового обігу товарів і послуг: товарні біржі, аукціони та оптові продовольчі ринки

2.7. Персональний продаж

Сутність і завдання персонального продажу товарів. Основні етапи ефективного персонального продажу та їх зміст. Вимоги до торгових агентів та їх роботи. Основні переваги та недоліки персонального продажу порівняно з іншими інструментами маркетингових комунікацій. Роль сучасних технологій (CRM-системи, мобільні додатки тощо) в підвищенні ефективності персонального продажу.

Практичне заняття

Технологія та особливості персонального продажу: роль торгового агента та ефективні етапи продажу товарів

3. ЛІЗИНГ І ЛОГІСТИКА

3.1. Лізинг

Поняття та функції лізингу. Переваги та недоліки лізингу. Законодавче регулювання лізингу в Україні. Об'єкти та суб'єкти лізингових відносин. Класифікація лізингу та характеристика основних його форм. Операція лізингу та практичні аспекти її здійснення.

Семінарське заняття

Практичне заняття

Лізинг: поняття, форми, суб'єкти та практичні аспекти його здійснення

3.2. Логістика – інструмент розвинутої ринкової економіки

Поняття логістики та історичні аспекти її виникнення. Види логістики. Логістична система, логістичні ланцюги та логістична операція. Ефективність функціонування логістичної системи. Сучасні тенденції розвитку логістики. Розвиток логістики на Україні. Роль логістики у забезпеченні конкурентоздатності сучасних підприємств в умовах глобалізації та цифрової трансформації економіки. Основні проблеми та перспективи розвитку логістичної інфраструктури та логістичних послуг в Україні на шляху її інтеграції до європейського економічного простору.

Семінарське заняття

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література і джерела

1. Балджи М. Д., Однолько В. О. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. Київ, ФОП Гуляєва В.М., 2021. 344 с.
2. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с.
3. Захарченко П.В. Інфраструктура товарного ринку: Практикум . Київ, Вид-во «Центр учбової літератури», 2021. 152 с.

Допоміжна

4. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом`як Ю.М. Організація торгівлі: Підручник. 3-тє видання., перероб. та доп. Київ. Центр учбової літератури. 2020. 632 с.
5. Тараєвська Л.С. Інфраструктура товарного ринку: навчальний посібник. ІваноФранківськ, ІФНТУНГ, 2020. 107 с. 6 Тараєвська Л.С. Інфраструктура товарного ринку: практикум вивчення дисципліни. Івано-Франківськ, ІФНТУНГ, 2020 45 с.

Інформаційні ресурси

1. Бізнес-кейси URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232>
2. Сатир Л.М., Кепко В.М., Стаднік Л.І., Шевченко А.О. Комерційна діяльність у системі бізнес-аналітичного забезпечення розвитку ринкової інфраструктури на основі здійснення оптової та роздрібної торгівлі. Агросвіт. 2020. № 16. С. 3–8. URL: <http://surl.li/bxvscg> (дата звернення: 10.03.2023).